

Sabiedriskā apspriešana

par Eiropas Centrālās bankas Regulas un Norādījumu projektu par Savienības tiesību aktos noteikto izvēles iespēju un rīcības brīvības īstenošanu

Jautājumi un atbildes

1 Kāds ir regulas un norādījumu mērķis? Ko vēlaties panākt?

Regulas un norādījumu mērķis ir noteikt VUM mēroga politiku par Eiropas Savienības banku tiesību aktos (CRR/CRD un deleģētajos aktos) kompetentajām iestādēm noteikto izvēles iespēju un rīcības brīvības īstenošanu. VUM ietvaros ECB ir nozīmīgo kredītiestāžu kompetentā iestāde kopš 2014. gada novembra. Līdz ar to ECB uzdevums ir nepārprotams – lemt par to, vai īstenot izvēles iespējas un kādā veidā to darīt.

Šī regula un norādījumi izstrādāti ar vispārējo mērķi veicināt uzraudzības prakses saskaņošanu un nodrošināt vienlīdzīgus konkurences noteikumus visās VUM iesaistītajās valstīs, lai saglabātu finanšu stabilitāti un banku sistēmas integritāti.

Izvēles iespēju un rīcības brīvības neatbilstoša īstenošana VUM iesaistītajās valstīs, var palielināt banku sektora sadrumstalotību un vairo risku. Tas neattiecas uz gadījumiem, kad neatbilstība ir pamatota, piemēram, valsts īpatnību dēļ. Apspriešanai iesniegtās regulas un norādījumu mērķis ir ieviest pienācīgi saskaņotu ECB pieeju, kas atbilst piesardzības principam un Savienības tiesību aktu regulējumam.

2 Kāds ir valstu līmenī noteikto dažādo izvēles iespēju un atšķirīgās rīcības brīvības saskaņošanas process?

Jau pirms 2014. gada 4. novembra valstu līmenī jau tika īstenota nozīmīga daļa izvēles iespēju un rīcības brīvību, kas iekļautas prudenciālajā regulējumā un attiecas uz kompetento iestāžu darbības jomu. Šā projekta ietvaros ECB apkopojusi informāciju par iepriekš valstu līmenī ieviestām īstenošanas procedūrām, labāko starptautisko pieredzi, starptautisko standartu izstrādātāju gūtajām atziņām, kā arī visos attiecīgajos starptautiskajos forumos notiekošajām politiskajām diskusijām. Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz kvalitatīvo, kvantitatīvo un juridisko analīzi, ECB formulējusi savu politisko nostāju un īstenojusi attiecīgās izvēles iespējas un rīcības brīvību, izmantojot atbilstošus juridiskos instrumentus.

3 Cik ilgs laiks būs nepieciešams regulā aprakstīto izvēles iespēju un rīcības brīvības saskaņošanai?

Paredzamais aptuvenais laiks, kad ECB lēmējinstīcijas pieņems regulu un tā tiks publicēta Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī, ir 2016. gada marts. No regulas spēkā stāšanās brīža tā būs tieši piemērojama nozīmīgajām kredītiestādēm un sāksies saskaņošanas process.

4 Kāpēc apspriedei piedāvājat divus dokumentus? Kāda ir šo dokumentu atšķirība?

Apspriešanai iesniegti divi atsevišķi instrumenti. Pirmais dokuments (regula) ir juridiski saistošs instruments – Savienības tiesību akts –, kas paredz VUM iesaistīto valstu nozīmīgo kredītiestāžu juridiskās saistības attiecībā uz prudenciālo pieeju konkrētu vispārēju izvēles iespēju un rīcības brīvību īstenošanā. Otrs dokuments (norādījumi) ir juridiski nesaistošs instruments, kurā uzraudzības komandām sniegtas norādes par to, kā individuāli izvērtēt citas izvēles iespējas un rīcības brīvību, par ko pieņem lēmumu, izskatot katru gadījumu atsevišķi.

5 Vai varat paskaidrot, ko nozīmē jēdzieni "vispārējas izvēles iespējas un rīcības brīvība" un "izvēles iespējas un rīcības brīvība, ko īsteno, izskatot katru gadījumu atsevišķi"?

Atšķirības pamatā ir tas, kā izvēles iespēju vai rīcību brīvību paredzēts īstenot praksē. Vispārēju izvēles iespēju gadījumā ECB var pieņemt politikas lēmumu, kas attiecas uz visām tās uzraudzībā esošajām kredītiestādēm, neparedzot īpašu papildu novērtējumu katrai kredītiestādei. Piemēram, izvēles iespēja par to, vai parādnieka saistību neizpilde uzskatāma par notikušu, ja parādniekam ir vairāk nekā 90 vai 180 dienu kavējums, ir vispārējā izvēles iespēja, jo ECB lēmums attiecībā uz šīm divām iespējām piemērojams visām nozīmīgajām bankām. Savukārt, attiecībā uz izvēles iespējām un rīcības brīvību, ko īsteno, izskatot katru gadījumu atsevišķi, jāveic īpašs katras kredītiestādes novērtējums. Lai izmantotu izvēles iespēju, kredītiestādes parasti iesniedz attiecīgu pieteikumu. Tipisks šīs kategorijas piemērs ir prasību nepiemērošana: lēmums par likviditātes prasību nepiemērošanu atkarīgs no konkrētās kredītiestādes likviditātes struktūras un risku pārvaldības. Tāpēc ECB jāveic novērtējums, izskatot katru gadījumu atsevišķi un pārbaudot, vai konkrētajai kredītiestādei drīkst noteikt prasību nepiemērošanu.

6 Cik izvēles iespēju un rīcības brīvību iekļauts CRR/CRD IV un LCR Delegētajā aktā? Cik no tām aplūkotas abos ECB dokumentos? Cik no tām aplūkotas katrā no šiem dokumentiem?

Izvēles iespējas un rīcības brīvības prudenciālajos formāli tiesību aktos nav definētas, un nav noteikts to skaits. Lai nodrošinātu savu uzraudzības uzdevumu izpildi, ECB identificējusi vairāk nekā 150 izvēles iespējas un rīcības brīvības, kas noteiktas CRR/CRD IV un, dažas no tām, LCR Delegētajā aktā. No visām noteiktajām izvēles iespējām un rīcības brīvībām ECB īpaši analizēja tās, kas attiecas uz ECB uzraudzības kompetenci VUM ietvaros. Abos šai apspriešanai iesniegtajos dokumentos aprakstīta politikas nostāja attiecībā uz 122 izvēles iespējām un rīcības brīvībām. Aptuveni ceturtdaļa daļa no tām aplūkota regulā, un aptuveni trīs ceturtdaļas – norādījumos.

7 Vai plānojat nākotnē aplūkot arī tās izvēles iespējas un rīcības brīvību, kas šoreiz netika aprakstītas? Cik ilgā laikā būs iespējama šo noteikumu pilnīga saskaņošana euro zonā?

Saistībā ar dažām izvēles iespējām un rīcības brīvībām būs nepieciešami turpmāki pasākumi, lai formulētu konkrētu politikas nostāju, un tie galvenokārt būs jāveic EBI vai Komisijai. Papildus saistībā ar dažām izvēles iespējām un rīcības brīvībām ECB varēs precizēt piemērojamo politiku un kritērijus vien pēc tam, kad tā būs guvusi pieredzi konkrētu gadījumu izvērtēšanā. Abi minētie gadījumi aprakstīti īpašā norādījumu sadaļā. Papildu pasākumus paredzēts uzsākt 2016. gadā, ņemot vērā regulatīvās norises.

8 Vai esat novērtējuši ierosināto pārmaiņu ietekmi?

Valstu pašreizējo īstenošanas procedūru un prakses analīze liecina, ka ierosinātā pasākumu kopuma īstenošanai nevajadzētu radīt būtiskas uzraudzības un darbības izmaksas, un kredītiestādēm būs iespējams šīs izmaksas segt. Attiecībā uz atsevišķām izvēles iespējām un rīcības brīvībām, kuru radītā ietekme varētu būt būtiska, ECB ir veikusi kvantitatīvu ietekmes novērtējumu un izstrādājusi atbilstošus pārejas periodus. Šis novērtējums sniegts paskaidrojuma rakstā, kas pievienots abiem ECB dokumentiem. Paredzams, ka sabiedriskās apspriešanas rezultātā tiks iegūta noderīga papildinformācija par politikas pasākumu kopuma ietekmi uz atsevišķām bankām.